

Како Financial Information Service може да вам помогне

Financial Information Service (FIS – Служба за финансијске информације) пружа бесплатне, независне и поверљиве услуге образовања и информисања.

FIS је на располагању свима, укључујући:

- Aboriginal и Torres Strait Islander Australians (особе које су пореклом Аборицини и острвљани Торесовог мореуза)
- особе из културно и језички различитих средина (CALD), укључујући мигранте и избеглице
- особе које живе у руралним или удаљеним деловима земље
- младе особе, укључујући студенте који почињу да раде
- старије особе и особе које размишљају о одласку у пензију или пресељењу у старачки дом
- жене које се враћају на посао.

FIS може да вам помогне да донесете информисане одлуке о вашим финансијским пословима. Такође можемо да вас упутимо на друге службе или групе које могу да вам помогну.

Шта FIS не може да ради

- FIS службеници нису финансијски планери или саветници.
- Они вам неће рећи како да уложите новац.
- Они не могу да сарађују са другим агенцијама или предузећима у ваше име.
- Они не доносе одлуке о вашим исплатама државне социјалне помоћи.

Каква је ситуација по питању новца у Аустралији

FIS може да вам помогне да разумете како новчани промет функционише у Аустралији.

Информације можете да добијете онлајн или да разговарате са FIS службеником. Они ће вам објаснити како сарађују финансијске и државне службе и како можете да поправите своју ситуацију.

Шта FIS може да учини за вас

- FIS може да вам објасни следеће појмове, као и међусобни однос између њих:
 - социјално осигурање
 - порез
 - наднице и плате
 - superannuation
 - буџет
 - кредит, зајам и дуг
 - инвестиције, ризици и доходак.

- FIS вам помаже да разумете како треба да их користите и које опције су вам на располагању.

Држите свој новац под контролом када почнете да радите

FIS може да вам да информације о планирању финансијске будућности када почнете да радите или када се вратите на посао.

Информације можете да добијете онлајн или да разговарате са FIS службеником. Они могу да вам покажу више различитих начина на које можете да повећате уштеђевину и постигнете своје финансијске циљеве.

Шта FIS може да учини за вас

- FIS може да вам помогне да разумете:
 - како треба да распоређујете и штедите новац
 - како рад утиче на ваше исплате и бенефиције
 - superannuation и зашто је он важан
 - како се израчунава порез на приход
 - различите врсте зајмова и како ћете најбоље искористити кредит
 - различите врсте финансијских улагања, ризике и доходак.

Како најбоље да искористите једнократне исплате

FIS може да вам помогне да разумете које могућности вам стоје на располагању када примите једнократну исплату. То може да буде наследство, одштета или исплата услед отпуштања са посла због вишка радне снаге (redundancy).

Информације можете да добијете онлајн или да разговарате са FIS службеником. Они могу да вам покажу више различитих начина на које можете да користите новац и планирате сигурнију будућност.

Шта FIS може да учини за вас

- FIS може да вам помогне да разумете како различите врсте једнократних исплата могу да утичу на исплате које примате од Centrelink-а.
- FIS може да разговара са вама о различитим опцијама коришћења једнократне исплате:
 - за улагања
 - за superannuation
 - за приход.

Обезбедите се за пензију

FIS може да разговара са вама о вашим опцијама за одлазак у пензију. FIS може да вам помогне без обзира када планирате да одете у пензију, било да је то већ сутра или тек за 20 година.

Информације можете да добијете онлајн или да разговарате са FIS службеником. Они могу да вам покажу како да планирате бољу финансијску будућност када одете у пензију.

Шта FIS може да учини за вас

- FIS може да вам помогне да разумете које су различите опције за коришћење новца када одете у пензију, на пример:
 - superannuation
 - доток прихода (income streams)
 - ануитети (annuities)
 - додељене пензије (allocated pensions).
- FIS може да вам објасни дејство финансијских производа у комбинацији са државним исплатама.
- FIS може да поразговара са вама о опцијама стамбеног смештаја и преласка у мањи стамбени простор (downsizing).
- FIS може да поразговара са вама на шта треба да обратите пажњу када тражите финансијске стручњаке и како да користите информације које вам они дају.

Разумевање трошкова неге која се пружа старијим особама

FIS може да вам помогне да разумете које опције имате за финансирање неге која се пружа старијим особама.

Информације можете да добијете онлајн или да разговарате са FIS службеником. Они могу да вам објасне како се израчунавају трошкови неге за старије особе. Они могу да поразговарају са вама о цени услуга кућне неге (home care), одмене неговатеља (respite care) и боравишне неге у старачком дому (residential aged care).

Шта FIS може да учини за вас

- FIS може да вам помогне да разумете како функционише систем неге која се пружа старијим особама.
- FIS може да вам објасни значење финансијских израза који се користе у нези која се пружа старијим особама.
- FIS може да вам објасни цене неге која се пружа старијим особама и које можете да очекујете.
- FIS може да вам објасни како примање неге за старије особе може да утиче на исплате државне социјалне помоћи, укључујући и старосну пензију - Age Pension.
- FIS може да поразговара са вама о различитим опцијама плаћања неге која се пружа старијим особама у односу на ваше околности.
- FIS може да вам покаже које опције имате ако размишљате о продаји или преносу некретнине.
- FIS може да вам помогне да разумете вашу финансијску ситуацију ако је ваш партнер преминуо.

Имате право да поведете некога са собом на разговор са FIS службеником. Такође можете да имате овлашћеног заступника који ће поступати у ваше име.

За више информација

- погледајте servicessaustralia.gov.au/fis за више информација на енглеском
- погледајте servicessaustralia.gov.au/yourlanguage где можете да прочитате, послушате или погледате информације на вашем језику

- позовите **131 202** да разговарате са нама на вашем језику о исплатама и услугама Centrelink-а
- позовите Translating and Interpreting Service (TIS National) на **131 450** да разговарате са нама на вашем језику о исплатама и услугама Medicare-а и Child Support-а
- посетите услужни центар.

Пажња: позиви са кућних телефона на бројеве који почињу са '13' из било ког места у Аустралији се наплаћују по фиксној тарифи. Цена тог позива може да буде другачија од цене локалног позива, а такође може да буде различита код различитих телефонских компанија. Позиви на бројеве који почињу са '1800' са вашег кућног телефона су бесплатни. Позиви са јавних и мобилних телефона могу да се мере импулсима и наплате по вишој тарифи.

Одрицање од одговорности

Информације у овој публикацији представљају само уопштени водич за исплате и услуге. Ви морате да одлучите да ли желите да поднесете молбу за неку исплату и да је поднесете имајући у виду ваше специфичне околности.

How the Financial Information Service can help

The Financial Information Service (FIS - Financial Information Service) provides free, independent and confidential education and information.

FIS is available to everyone, including people who are:

- Aboriginal and Torres Strait Islander Australians
- from a culturally and linguistically diverse background (CALD), including migrants and refugees
- living in a rural or remote area
- young, including students starting work
- older and considering retirement or accessing aged care
- women returning to the workforce.

FIS can help you make informed decisions about your finances. We can also refer you to other services and groups that can help.

What FIS cannot do

- FIS Officers are not financial planners, advisers or counsellors.
- They will not tell you how to invest your money.
- They cannot deal with other agencies or businesses for you.
- They do not make decisions about your government payments.

How money works in Australia

FIS can help you understand how money works in Australia.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you how finances and government services work together and how you can improve your situation.

What FIS can do for you

- Explain the following and how they work together:
 - social security
 - tax
 - wages and salary
 - superannuation
 - budgeting
 - credit, loans and debt
 - investments, risks and returns.
- Help you understand how these can work for you and what your options are.

Taking control of your money when you start work

FIS can give you information about planning your financial future when you start or return to work.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you different ways to increase up your savings and achieve your money goals.

What FIS can do for you

- Help you understand:
 - how to budget and save money
 - how working affects your payments and benefits
 - superannuation and why it is important
 - how income tax is worked out
 - different types of loans and how to use credit well
 - different types of financial investments, risks and returns.

Making your lump sum payment work for you

FIS can help you understand your options when you get a lump sum. This can be an inheritance, a compensation payment or a redundancy.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you different ways to use your money to plan a more secure future.

What FIS can do for you

- Help you understand how different types of lump sum payments may affect Centrelink payments.
- Talk to you about the different options to use your lump sum including:
 - investing
 - superannuation
 - providing an income.

Planning to retire well

FIS can talk to you about your retirement options. FIS can help you no matter when you plan to retire, tomorrow or in 20 years.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you ways to plan a stronger financial future in retirement.

What FIS can do for you

- Help you understand different options to get your money working for you when you retire, like:
 - superannuation
 - income streams
 - annuities
 - allocated pensions.
- Explain how financial products work with government payments.
- Discuss your options for accommodation and downsizing.
- Discuss what to look for when choosing financial experts and how to use the information they give you.

Understanding aged care costs

FIS can help you understand your options to fund your aged care.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can explain how aged care costs are worked out. They can talk to you about home care, respite care and residential aged care costs.

What FIS can do for you

- Help you understand how the aged care system works.
- Explain the meaning of financial words used in aged care.
- Explain the aged care fees you can expect.
- Explain how aged care may affect your government payments, including the Age Pension.
- Talk to you about different options to pay for aged care based on your circumstances.
- Show you options if you are thinking about selling or transferring property.
- Help you understand your finances if your partner has died.

You can have someone with you when you speak to a FIS Officer. You can have an authorised representative act on your behalf.

For more information

- go to servicesaustralia.gov.au/fis for more information in English
- go to servicesaustralia.gov.au/yourlanguage where you can read, listen to or watch information in your language
- call **131 202** to speak with us in your language about Centrelink payments and services
- call the Translating and Interpreting Service (TIS National) on **131 450** to speak with us in your language about Medicare and Child Support payments and services
- visit a service centre.

Note: calls from your home phone to '13' numbers from anywhere in Australia are charged at a fixed rate. That rate may vary from the price of a local call and may also vary between telephone service providers. Calls to '1800' numbers from your home phone are free. Calls from public and mobile phones may be timed and charged at a higher rate.

Disclaimer

The information contained in this publication is intended only as a guide to payments and services. It is your responsibility to decide if you wish to apply for a payment and to make an application with regard to your particular circumstances.